

Instagram: stela_knjige
Facebook: stela
www.stelaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA

Katherine Pancol

La valse lente des tortues

Copyright © Editions Albin Michel, 2008.

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2024

ZA IZDAVAČA

Marko Sabovljević

UREDNIK

Marina Sabovljević

LEKTURA I KOREKTURA

Borka Slepčević

DIZAJN KORICA

Siniša Subotić

SLOG I PRELOM

Studio Znak

ŠTAMPA

Alpha print, Zemun

TIRAŽ

1.000

IZDAVAČ

Publik praktikum, imprint Stela

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA

2024

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući foto-kopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ISBN 978-86-6152-207-9
ISBN 978-86-6152-208-6 (niz)
COBISS.SR-ID 139198985

KATRIN PANKOL

SPORI VALCER KORNJAČA

II TOM

S francuskog prevela
Olja Petronić

Stela

Prvi deo

Iris je izvadila „Šiseidovu” pudrijeru iz svoje „Birkinove” tašne. Bližila se stanica Sent Pankras, želela je da siđe na peron u svom najljepšem izdanju.

Vezala je dugu crnu kosu, nanela sivoljubičastu senku na kapke, sloj *rimela* na trepavice, ah! njene oči! – nikad se nije umarala od posmatranja svojih očiju, neverovatno je kako njihova boja može da se menja: *Naginju mastiloplavoj kada sam tužna, obasjaju se zlatastom svetlošću kad sam radosna, ko bi mogao da opiše moje oči?* Podigla je kragu svoje bluze *žan-pol gotje*, čestitala sebi što je odabrala ovo odelo od pamučnog žerseja koje joj je isticalo siluetu. Cilj njenog putovanja bio je jednostavan: da ponovo osvoji Filipa, da ponovo zauzme svoje mesto u porodici.

Osetila je nalet nežnosti prema Aleksandru jer ga nije videla šest nedelja. Bila je veoma zauzeta u Parizu. Beranžer ju je prva pozvala.

– Bila si sjajna prekjuche u „Kostu”. Nisam htela da ti smetam, ručala si sa sestrom...

Časkale su kao da se ništa nije dogodilo. *Vreme briše sve*, pomislila je Iris popravljajući puder. Vreme i ravnodušnost. Beranžer je „zaboravila” zato što Beranžer nikada nije tome pridavala pažnju. Do nje je došla pena pariskih tračeva, ona se oblizala, pena je odlepršala, a Beranžer se više ničega nije sećala. *Smrtonosna ležernosti, dobro mi služiš!*, pomislila je Iris. Na levom obrazu je ugledala tanku boru, približila je ogledalce, opsovala i obećala sebi da će zatražiti od Beranžer adresu njenog dermatologa.

Čovek prekoputa nije skidao pogled s nje. Mora da mu je bilo četrdeset pet godina, odlučno lice, široka ramena. Filip će se vratiti. Ili će ona zvesti nekog drugog! Valjalo je biti realan, igrala je svojim poslednjim adutima, a general mora da bude lucidan u konačnoj bici. Ulaže sve svoje snage da je dobije, ali se priprema i za povlačenje.

Vratila je pudrijeru u tašnu i uvukla stomak. Zaposlila je *coacha*, gospodina Kovalskog, koji je baratao njom kao plastelinom. Vrteo ju je na jednu pa na drugu stranu, presavijao je, istezao, podizao s poda, terao je da odskače, tanjio je. Brojao je trbušnjake ne trepnuvši, nije imao nimalo milosti, a kad bi ga preklinjala da smanji zahteve, on bi brojao, i jedan, i dva, i tri, i četiri: „Čovek treba da zna šta hoće, gospođo Dipen, u vašim godinama morate da radite dvostruko više.” Prezirala ga je, ali bio je efikasan. Dolazio je kod nje tri puta nedeljno. Stizao je zviždućući, sa štapom kojim se služio za vežbe za leđa. Sa šerpa frizurom, sitnim, kestenjastim, upalim očima, noseom kao dugme i poprsjem ribara. Uvek je nosio istu nebeskoplavu jaknu sa narandžastim i ljubičastim trakama i malu torbu o ramenu. Trenirao je poslovne žene, advokatice, glumice, novinarke, dokone. Nabrajao je njihova imena i njihove napore dok su se one znojile. Upoznala se s njim kod Beranžer, koja je odustala posle šest treninga.

Naslonila se na sedište. Bila je u pravu što je najavila svoj dolazak Aleksandru pre nego što je razgovarala sa Filipom. Tako nije mogao da odbije da je vidi. Sve će se dogoditi tokom ovog boravka. Drhtaj joj prođe kroz kičmu.

A ako ne uspe?

Pogled joj pade na siva predgrađa Londona, male kuće priljubljene jedna uz drugu, siromašne male vrtove, rublje koje se suši, polomljene baštenske stolice, grafitima izvrljane zidove. Setila se ograda pariskog predgrađa.

A ako ne uspe?

Vrtela je prstenje, pomilovala „Ermesovu” tašnu, široku ešarpu od kašmira.

A ako ne uspe?

Nije želela da o tome razmišlja.

Klimnula je glavom kada je čovek prekoputa ponudio da joj ponese torbu. Zahvalila mu je učtivim osmehom. Miris jeftine kolonjske vode koji se raširio kad je podigao ruku da dohvati njenu torbu bio joj je dovoljan: nije bio vredan zadržavanja.

Filip i Aleksandar su je čekali na peronu. Kako su bili lepi! Bila je ponosna na njih i nije se ni okrenula prema čoveku koji je išao u korak s njom, a onda je usporio videvši da je neko čeka.

Večerali su u jednom pabu na uglu Holanda i Klarendon strita. Aleksandar je ispričao kako je dobio najbolju ocenu iz istorije, Filip mu je aplaudirao, a Iris je učinila isto što i on. Pitala se da li će spavati u istoj sobi ili se pobrinuo da spava sam. Setila se koliko je bio zaljubljen u nju i ubedila sebe da to nije moglo tek tako da nestane. Napokon, svima se dešava da malo zapne u bračnom životu, glavno je ono što su stvorili zajedno... *Ali šta sam ja stvorila sa njim?*, upitala se odmah, proklinjući lucidnost koja ju je sprečavala da podilazi sebi. *On je pokušao da stvara, ali ja?*

Čula je kako Aleksandar detaljno govori o njihovom rasporedu za taj vikend.

– Hoćemo li uspeti sve to da uradimo? – upitala je, uveseljena.

– Ako rano ustaneš, hoćemo. Ali nema razvlačenja...

Kako je izgledao ozbiljan! Napregnula se da se seti koliko mu je godina. Uskoro će mu biti četrnaest. Govorio je engleski bez akcenta kad se obraćao konobaru ili se prisećao naslova nekog filma. Filip se obraćao njemu kako ne bi imao posla s njom. Rekao bi: „Šta misliš, da li bi mamu zanimalo da vidi Matisovu retrospektivu ili bi više želela da ide na Miroovu izložbu?” A Aleksandar bi odgovarao da bi, po njegovom mišljenju, mama želela i jedno i drugo. *Ja sam loptica za badminton koju veselo šalju jedan drugom pomoću pitanja na koja ja nemam prava da odgovaram.* Ta ležernost joj nije ulivala poverenje.

Filipov londonski stan ličio je na onaj pariski. To nije čudno: on je opremio i jedan i drugi. Ona je samo posmatrala. Uređenje prostora je nije zanimalo. Cenila je lepo uređene stanove, ali nije volela da obilazi antikvare, aukcije. *Ne sviđa mi se ništa što pretpostavlja produženi napor, volim da lutam, da sanjarim, da dugo čitam u ležećem položaju. Moja priroda je kontemplativna. Slično gospođi Rekamije. Lenjivica, nego šta!*, promrmljao je glasić koji je odmah učutkala.

Filip je spustio njenu putnu torbu u predsoblje. Aleksandar je otišao na spavanje nakon što je učtivo zatražio poljubac i oni su se

obrela sami, u velikoj dnevnoj sobi. Postavio je beli itison, sigurno mu ne dolazi mnogo gostiju. Sela je pobrinuvši se da se raširi na velikoj sofi. Gledala ga je kako uključuje liniju, bira CD. Izgledao je tako zatvoreno da se pitala da nije pogrešila što je došla. Više nije bila sigurna da ima plave oči, vitak stas, okruglo rame. Grickala je pramen kose, savila duge noge nakon što se otarasila cipela, zauzela odbrambeni i iščekujući položaj. Osećala se kao tuđinka u tom stanu. Ni na trenutak nije primetila nebrigu kod Filipa. Bio je srdačan, učtiv, ali ju je držao na odstojanju. Kako su stigli dotle? Odlučila je da prestane da razmišlja. Nije mogla da zamisli život bez njega. Vratio joj se miris kolonjske vode čoveka iz voza, pa se zgađeno namrštila.

– Izgleda da je Aleksandar dobro...

Filip se osmehnuo i klimnuo glavom kao da govori sam sa sobom.

– Srećan sam s njim. Nisam znao da može toliko da me usreći.

– Mnogo se promenio. Kao da ga više ne poznajem.

Pomislio je: *Nikad ga nisi ni poznavala!*, ali nije ništa rekao. Nije želeo da otvori neprijateljstvo pričom o Aleksandru. Problem nije bio u Aleksandru, problem je bio u tom braku koji nije prestajao da odumire, koji se pretvarao da traje. Posmatrao ju je kako sedi preko puta njega. Najlepša od svih, njeni prsti su se igrali ogrlicom od finih bisera koju joj je poklonio za desetu godišnjicu braka, plavoljubičaste oči su zurile u prazno dok se pitala kakva je budućnost njihove veze, kakva je njena budućnost, brojeći koliko će još godina biti zavodljiva, procenjujući kojim bi sredstvima trebalo da se posluži da ostane njegova žena ili da postane žena nekog drugog, ostajući bez daha pred teškoćom ponovnog počinjanja iz početka sa nekim tuđincem iako je on tu, nadohvat ruke, tako lak i tako dugo okovan plen.

Podrobno je osmotrio tanku ruku, vitki vrat, putena usta, isekao ju je na komade i svaki komad je dobio nagradu za najlepši komad. Video ju je sa prijateljicama, kako govori o svom vikendu u Londonu, ili pak ne govori, mora da više nema mnogo prijateljica. Zamislio ju je u vozu, kako proračunava svoje šanse, odmerava svoje lice u ogledalu... Tako dugo je bio izgubljen u fatamorgani svoje ljubavi. *Tamo gde sam ja video oazu, palme, izvor žive vode, nije bilo ničega*

osim suvoparnosti i računa. Da li je uživala sa mnom? Ne znam ništa o ovoj ženi koju sam držao u naručju. To više nije moj problem. Moj problem je da večeras stavim tačku na njene zablude. Pogledom je potražila svoju putnu torbu, pita se gde sam je stavio. Pita se gde će spavati. Nećemo spavati zajedno, Iris.

Otvorio je usta da glasno kaže ono što mu je prolazilo kroz glavu, ali ona se nagnula napred, a njena ruka krete u potragu za mindušom koja je pala. *Gle, pomisli Filip, ovu ne znam! Da li je moguće da joj još neko osim mene poklanja nakit? Ili je to bižuterija koju je spazila u nekom izlogu?*

Iris je pronašla mindušu, vratila je na mesto. Uputila mu je očaravajući osmeh. „Njeno srce je kaktus čije su bodlje osmesi.” Gde li je pročitao tu rečenicu? Mora da ju je primetio jer ga je podsetila na nju. Kratko joj se osmehnuo. *Poznajem te, preživćeš ti naš rastanak. Zato što me ne voliš. Zato što ne voliš nikoga. Zato što nemaš emocije. Oblaci nadleću tvoje srce, ali se ne utiskuju u njega. Kao u razmaženog deteta koje dobije igračku. Pljeska rukama, zabavi se na trenutak, a onda je ostavi. Da bi prešlo na drugu. Još veću, još lepšu, još varljiviju. Ništa ne može da ispuni tvoje prazno srce. Više ne znaš šta bi moglo da te natera da zadrhtiš... Potrebne su ti oluje, uragani da bi osetila malo, sasvim maleno uzbuđenje. Zbog toga postaješ opasna, Iris, opasna po sebe. Čuvaj se, slomićeš se. Trebalo bi da te štitim, ali više nemam želju da to radim, nemam volje. Dugo, dugo sam te štutio, ali s tim je sada gotovo.*

- Donela sam ti poklone – reče na kraju Iris da bi prekinula tišinu.
- Lepo od tebe...
- Gde si stavio moju torbu? – upitala je šaljivim tonom.
- U predsoblje...
- U predsoblje? – ponovila je iznenađeno.
- Da.
- Ah...

Ustala je i otišla po svoju torbu. Izvadila džemper od plavog kašmira i kutiju kalisona. Pružila mu ih je sa osmehom Jenkija izviđača koji pregovara s lukavim Sijuksom.

– Kalisoni? – iznenadio se Filip uzimajući belu kutiju u obliku romba.

– Sećaš se? Naš vikend u Eks an Provansu... Kupio si deset kutija da bi ih bilo svuda: u kolima, u kancelariji, u kući! Meni su oni previše slatki...

Njen glas je srećno pevušio; čuo je i refren koji se nije usuđivala da otpeva. „Tada smo bili tako srećni, toliko si me voleo!”

– Bilo je to davno... – rekao je Filip napregnuvši se da se seti.

Spustio je kutiju na stočić kao da odbija da ponovo krene unazad, u izmišljenu sreću.

– Oh! Filipe! Ipak to nije bilo tako davno!

Sela je pored njegovih stopala i obgrlila mu kolena. Bila je toliko lepa da ju je žalio. Prepuštena je sama sebi, bez zaštite muškarca koji je voli, njene slabosti će od nje napraviti lak plen. *Ko će je štititi kada ja više ne budem tu?*

– Kao da si zaboravio da smo se voleli...

– Ja sam tebe voleo! – ispravio ju je tiho.

– Šta hoćeš time da kažeš?

– Da je to bilo jednosmerno... i da je gotovo.

Uspravila se i osmotrila ga nepoverljivo.

– Gotovo? Ali to nije moguće.

– Moguće je, rastaćemo se, razvesti...

– O ne! Volim te, Filipe, volim te. Mislila sam na tebe, na nas, sve vreme u vozu, govorila sam sebi da ćemo početi od nule, sve ćemo početi iz početka. Dragi moj...

Uzela ga je za ruku i snažno je stegnula.

– Molim te, Iris, nemoj da komplikuješ stvari, vrlo dobro znaš na čemu smo!

– Grešila sam. Znam... Ali shvatila sam da te volim. Da te stvarno volim... Ponašala sam se kao razmažena devojčica, ali sada znam, znam...

– Šta znaš? – upitao je, unapred umoran od njenih objašnjenja.

– Znam da te volim, da te ne zaslužujem, ali da te volim...

– Kao što si volela Gabora Minara...

– Nikad ga nisam volela!

– Onda si se dobro pretvarala.

– Prevarila sam se!

– Prevarila si mene! To nije isto. I čemu sve to? To je prošlost. Okrenuo sam novi list. Promenio sam se, više nisam onaj čovek, a ovaj novi čovek nema ništa zajedničko sa tobom...

– Ne govori to! I ja ću se promeniti. Ne plašim se toga, ničega se ne plašim sa tobom!

Ironično ju je pogledao.

– Misliš da ćeš se promeniti zato što kažeš da ćeš se promeniti, i da ću sve zaboraviti zato što kažeš da ti je žao i da ćemo krenuti iz početka! Život nije tako jednostavan, draga moja!

Njoj se vrati nada kada je čula tu nežnu reč. Spustila mu je glavu na kolena i pomilovala mu nogu.

– Molim te da mi oprostiš za sve!

– Iris! Molim te! Neprijatno mi je...

Otresao je nogu kao da se brani od nasrtljivog psa.

– Ali neću moći da živim bez tebe! Šta da radim?

– To nije moj problem, ali znaj da te neću ostaviti na cedilu u materijalnom smislu...

– A šta ćeš ti da radiš?

– Još ne znam. Potrebni su mi mir, nežnost, deljenje... Želim da promenim život. Dugo si ti bila moj razlog za život, zatim me je moj posao oduševljavao, a tu je i moj sin koga sam nedavno otkrio. Umorio sam se od svog posla, ti si učinila sve da se umorim i od tebe, preostaju mi Aleksandar i želja da živim drugačije. Imam pedeset i jednu godinu, Iris. Mnogo sam se zabavljao, zaradio sam mnogo novca, ali sam se mnogo i potrošio. Više ne želim lepe manire, pomodnosti, lažne izjave ljubavi i prijateljstva, nadmetanja prijaskog ega! Tvoja prijateljica Beranžer me je startovala kad sam je video poslednji put...

– Beranžer!

Izgledala je začuđeno i uveseljeno.

– Sada znam kako da budem srećan, a ta nova sreća nema nikakve veze s tobom. Naprotiv. Evo gledam te, prepoznam te, ali

te više ne volim. Bilo je potrebno vreme, vreme peščanika koji curi osamnaest godina, vreme da sićušna zrna peska skliznu s jedne strane peščanika na drugu. Iscrpla si svoju zalihu peska, a ja sam prešao na drugu gomilu. U osnovi je sve to veoma jednostavno...

Podigla je prema njemu predivno i zgrčeno lice na kojem se očitala neverica.

– Ali to nije moguće! – uzviknula je ponovo, čitajući odlučnost u njegovom pogledu.

– Postalo je moguće. Iris, znaš veoma dobro da više ne osećamo ništa jedno prema drugom. Zašto da se pretvaramo?

– Ja tebe volim!

– Molim te! Ne budi nepristojna!

Osmehnuo se popustljivo. Pomilovao ju je po kosi kao što pomilujemo dete po glavi da bismo ga umirili.

– Zadrži me ovde. Ovde je moje mesto.

– Ne, Iris, ne... Dugo sam se nadao, ali sada je gotovo. Veoma si mi draga, ali te više ne volim. A tu, draga moja, ne mogu ništa.

Ukočila se kao da ju je ujela zmija.

– Imaš li neku ženu u svom životu?

– To te se ne tiče.

– Imaš neku ženu! Ko je ona? Živi li u Londonu? Zbog toga si došao ovamo! Koliko dugo me varaš?

– Ovo je smešno. Poštedimo se toga.

– Voliš neku drugu. Osetila sam to čim sam stigla. Žena zna kad više nije željena jer tada postane prozirna. Postala sam prozirna. To je nepodnošljivo!

– Čini mi se da si ti poslednja osoba na svetu koja bi trebalo da mi pravi scenu, zar ne?

Pogledao ju je podrugljivo, a ona poče besno da viče.

– Nisam te čak ni prevarila sa njim! Ništa se nije dogodilo! Baš ništa!

– To je moguće, ali ne menja ništa. Gotovo je i nema potrebe da se pitamo kako i zašto. Ili, bolje rečeno, ti bi trebalo da se pitaš kako i zašto... Da ne bi počinila iste greške s nekim drugim!

– A šta ja da radim sa svojom ljubavlju?

– To nije ljubav, to je samoljublje; brzo ćeš se oporaviti. Pronaći ćeš drugog čoveka, imam poverenja u tebe!

– Onda nije trebalo da mi kažeš da dođem!

– Kao da si me pitala za mišljenje! Nametnula si se, nisam ništa rekao iz obzira prema Aleksandru, ali te nikada nisam pozvao.

– Kad smo kod Aleksandra! Vodim ga sa sobom kad je već takva stvar. Neću ga ostaviti ovde sa tvojom... ljubavnicom!

Ispljunula je tu reč koja joj je prljala usta.

Zgrabio ju je za kosu, povukao je sve dok je nije zbolelo, zalepio usta za njeno uho i promrmljao:

– Aleksandar ostaje ovde sa mnom i o tome nema rasprave!

– Pusti me!

– Čuješ li me? Borićemo se ako treba, ali njega nećeš ni pipnuti. Reći ćeš mi koliko ti para dugujem sve u svemu, daću ti novac, ali nećeš dobiti starateljstvo nad Aleksandrom.

– To ćemo videti! On je moj sin!

– Nikad se nisi bavila njim, nikad nisi brinula o njemu i odbijam da se njime služiš kao instrumentom kojim ćeš mene naterati da propevam. Jasno?

Ona je oborila glavu i nije odgovorila.

– A večeras ćeš spavati u hotelu. Tu blizu nalazi se veoma lep hotel. Tamo ćeš provesti noć, a sutra ćeš otići bez dramatizovanja. Objasniću Aleksandru da si bolesna, da si se vratila u Pariz i od sada ćeš se sa njim viđati ovde. Zajedno ćemo odlučivati o datumima, mestima i sve dok se budeš pristojno ponašala, viđaćeš ga koliko budeš želela. Pod jednim uslovom, da sve među nama bude veoma jasno, da ga ne uvlačiš u ovo.

Oslobodila se i ustala. Dotala odeću. I ne pogledavši ga rekla:

– Shvatila sam. Razmisliću i reći ću ti šta mislim o tome. Ili još bolje, uzeću advokata da ti to kaže. Ako hoćeš rat, imaćeš rat!

Prasnulo je u smeh.

– Ali kako ćeš ratovati, Iris?

– Kao i sve majke koje se bore za starateljstvo nad svojim detetom! Nikad se starateljstvo nad detetom ne oduzima majci. Jedino kad je drolja, alkoholičarka ili narkomanka!

– Koje, podsetiću te, umeju da budu veoma dobre majke. U svakom slučaju bolje od tebe! Ne bori se protiv mene, Iris, mogla bi sve da izgubiš...

– To ćemo videti!

– Imam fotografije iz novina na kojima ljubiš tinejdžera, imam svedoke tvog neprikladnog ponašanja u Njujorku, čak sam unajmio privatnog detektiva da sazna pojedinosti tvoje priče sa Gaborom Minarom, platio sam tvoj dugi boravak na klinici, plaćam tvoje račune za frizera, masera, krojača, iz restorana, hiljade evra koje trošiš ne vodeći računa, nesposobna čak i da ih sabereš! Ni na sekund nećeš biti uverljiva kao ucveljena majka. Sudija će ti se smežati. Naravno ako je žena koja zarađuje za život! Ti ne znaš šta je život, Iris. Nemaš ni blagu predstavu o tome. Bićeš ruglo suda.

Bila je bleđa, poražena, plavetnilo njenih očiju izgubilo je sjaj, uglovi usana su joj se spustili, iscrtavajući grimasu stare uništene kockarke, dugi pramenovi njene kose visili su kao crne zavese, više nije bila zanosna, veličanstvena Iris Dipen, već poražena žena koja gleda kako njena moć, njena lepota, njena kasica nestaju.

– Jesam li bio dovoljno jasan? – upitao je Filip.

Nije odgovorila. Izgledalo je da traži britku repliku, ali je nije pronašla. Dograbila je svoj šal, svoju „Birkinovu” tašnu, svoju putnu torbu. I otišla zalupivši vratima.

Nije želela da plače. Zasad je bila samo zapanjena. Koračala je dugim belim hodnikom, a na kraju tog hodnika, znala je to, nebo će joj se sručiti na glavu. Dakle, patiće, a njen život će biti samo gomila razvalina. Nije znala kada će taj trenutak doći, želela je samo da što dalje odgurne kraj hodnika. Prezirala ga je. Nije podnosila što joj izmiče. *On je moj! Niko nema prava da mi ga uzme. Pripada mi.*

Videla je taj hotel kad su se pešice vraćali iz restorana.

Otići će tamo sama. Niko nije morao da joj čuva sobu. Bila joj je potrebna samo njena kreditna kartica. A to je, barem koliko joj je poznato, imala još uvek. I nije nameravala da dozvoli da joj je oduzmu.

Svejedno, pomislila je koračajući besno, nikad nije bio zavodljiviji nego večeras i nikad mi nije nedostajalo tako malo da mu se bacim u naručje. Zašto uvek volimo muškarce koji nas guraju od sebe, koji se

loše ponašaju prema nama, zašto nas ne dirne čovek koji nam se vuče pod nogama?

Razmišljam o tome sutra.

Gurnula je vrata hotela, pružila svoju kreditnu karticu i zatražila najlepší apartman.

Dan nakon skupštine stanara Žozefina je odlučila da obuje patike i ode na trčanje. *Napraviću dva kruga oko jezera da odagnam gadosti tog odurnog sastanka.*

Na kuhinjskom stolu je ostavila poruku za Zoe, koja je još spavala. Bila je subota, nije bilo škole. Uskoro će ponovo razgovarati, zvezde su obećale.

U liftu je sreła gospodina Mersona, koji je krenuo u vožnju biciklom. Nosio je crne biciklističke bermude, bananu i kacigu.

- Malo trčanja, gospođo Kortess?
- Malo pedaliranja, gospodine Merson?
- Veoma ste duhoviti, gospođo Kortess!
- Veliko hvala, gospodine Merson!
- Sinoć je opet bila fešta u podrumu, čini mi se...
- Ne znam šta rade, ali izgleda da im se dopada!
- Mlade treba pustiti da žive... I mi smo se vukli po podrumima, zar ne, gospođo Kortess?
- Govorite u svoje ime, gospodine Merson!
- Evo, ponovo igrate ulogu uvređene device, gospođo Kortess!
- Dolazite li večeras na Ifigenijinu proslavu, gospodine Merson?
- To je večeras? Biće krvi! Bojim se najgoreg.
- Ne. Oni koji dođu znaće da se ponašaju kako treba.
- Ako vi tako kažete! Onda ću svratiti, gospođo Kortess. Samo zbog vaših lepih očiju!
- Dođite sa ženom. Da se upoznam s njom.
- *Touché*, gospođo Kortess!
- Osim toga, udovoljićete Ifigeniji, gospodine Merson.
- Ja bih vama želeo da udovoljim, gospođo Kortess! Imam ludačku želju da vas poljubim. Znafe, mogao bih da blokiram ovaj lift... i da vas napastvujem. Odličan sam u napastvovanju.

- Nikada ne odustajete, gospodine Merson!
- To je deo mog šarma! Pod maskom ležernosti krije se žilav čovek... Želim vam prijatan dan, gospođo Kortese!
- Prijatan dan, gospodine Merson! I ne zaboravite, večeras u sedamnaest časova u loži. Sa ženom!

Rastali su se i Žozefina se udaljila sitnim kasom, s osmehom na usnama. Taj čovek je rođen da zbija šale. Mehurić šampanjca. Izgledao je mlađi, ležerniji od svog sina. Šta li Zoe radi u podrumu? Zauzavala se na raskrsnici čekajući da se upali crveno svetlo za automobile i nastavljajući da trči u mestu. Ne usporavati, inače će metabolizam prestati da sagoreva masnoće.

I tako je poskakivala kad je na velikom bilbordu preko puta ugledala reklamu na kojoj je prepoznala Vitorija Đambelija, Lukinog brata blizanca. Pozirao je u gaćicama, s rukama prekrštenim na grudima, namrštenih obrva. Izgledao je turobno. Muževno, ali turobno. Slogan se protezao iznad njegove glave poput šarenog friza: BUDITE MUŠKARAC, NOSITE EKSELANS. Nije ni čudo što je depresivan! Pogled na samog sebe u gaćama, zalepljenog po zidovima Pariza, sigurno ne uliva mnogo samopoštovanja.

Crveno svetlo se upalilo. Prešla je ulicu misleći kako mora da vrati Luki ključ. *Svratiću kod njega kad budem išla u kupovinu sa Ifigenijom. A ako ga sretnem, reći ću da ne mogu da ostanem zato što me Ifigenija čeka u kolima.*

Preskočila je jedan mali parapet. Stigla do velike aleje koja vodi do jezera, prepoznala ljude koji se boćaju subotom ujutru. Subotom su igrali u parovima. Žene su spremale piknik. Vino roze, tvrdo kuvana jaja, hladna piletina i majonez u ručnom frižideru.

Završila je prvi krug oko jezera. Kretala se svojim ritmom. Imala je repere: crvenu i oker kućicu iznajmljivača čamaca, klupe posute duž staze, ogradu od bambusa koja izbija na put i tera vas da skrenete ulevo, suvo i uspravno drvo koje je nazvala Indijancem i koje je označavalo pola puta. Sretala je one koje obično sreće subotom: starog gospodina koji trči povijen veoma snažno dišući, velikog crnog labradora sanjalicu koji piški čučajući, zaboravljajući da je dečak,

bernskog planinskog psa koji se baca u vodu uvek na istom mestu i odmah izlazi iz nje, kao da obavlja neki zadatak, muškarce koji trče dvojica po dvojica razgovarajući o poslu, devojke koje se žale na muškarce koji govore samo o poslu. Bilo je još rano za onog tajanstvenog hodača. On se pojavljivao subotom oko podneva. Bilo je lepo vreme, pitala se da li je skinuo šal ili kapu. Tako bi mogla da mu vidi crte lica, da ga proglasi prijatnim ili antipatičnim. Možda je neka slavna ličnost koja ne želi da je uznemiravaju. Jednog jutra je srela Alberta od Monaka, a drugi put Ameli Morezmo. Pomerila se da je pusti da prođe i aplaudirala joj.

U daljini, na ostrvu, čula je oštre krikove paunova, „krešt-krešt”. Primitila je, zabavljena prizorom, patka koji je zagnjurio glavu u vodu u potrazi za hranom, i svima pokazao zadnjicu koja je plutala na vodi poput pampura. Pored njega patka je čekala sa zadovoljnim izrazom svečano obučene žene. Neki džogeri su mirisali na sapun, neki na znoj. Neki su odmeravali žene, neki su ih ignorisali. Sve u svemu, družina stalnih posetilaca koja se vrtela, znojila, patila i ponovo se vrtela. Dopadalo joj se da pripada tom svetu vrtećih derviša. Glava joj se malo-pomalo praznila, osećala je kako lebdi. Problemi su se odvajali od nje poput komada mrtve kože.

Zvonjava mobilnog vrati je u stvarnost. Ugledala je Irisino ime i javila se.

– Žo?

– Da – rekla je Žozefina zaustavivši se sva zadihana.

– Smetam ti?

– Trčim.

– Mogu li da te vidim večeras?

– Ali videćemo se večeras! Zaboravila si? Proslava kod moje kućepaziteljke? A rekle smo da ćemo posle večerati zajedno... Nemoj mi reći da si zaboravila?

– A da! Tako je.

– Zaboravila si... – zaključila je Žozefina neraspoloženo.

– Ne, nije stvar u tome, već... Moram neizostavno da razgovaram s tobom! U stvari, u Londonu sam i strašno je, Žo, strašno...

Glas joj se slomi i Žozefina se zabrinu.

– Nešto se dogodilo?

– Želi da se razvede! Rekao mi je da je gotovo, da me više ne voli. Žo, mislim da ću umreti. Čuješ li me?

– Da, da – promrmljala je Žozefina.

– Ima drugu ženu.

– Sigurna si u to?

– Da. Prvo sam posumnjala zbog načina na koji je razgovarao sa mnom. Više me ne vidi, Žo, postala sam prozirna. Strašno!

– Ma ne... Umišljaš!

– Uveravam te da ne umišljam. Rekao mi je da je gotovo, da ćemo se razvesti. Poslao me je da spavam u hotelu. Oh! Žo, možeš li to da zamisliš? A jutros, kad sam došla da ga vidim, izašao je da popije kafu, znaš kako voli da pročita novine ujutru, sasvim sam, na terasi nekog kafea, pa sam razgovarala sa Aleksandrom i on mi je sve rekao!

– Šta ti je rekao? – upitala je Žozefina dok joj je srce lupalo.

– Rekao mi je da se njegov otac viđa sa nekom ženom, da ide s njom u pozorište i operu, da često spava kod nje, ali da vodi računa da se vrati u zoru kako Aleksandar ne bi ništa primetio, da obuče pižamu i pretvara se da je tek ustao, zeva, trlja se po kosi... da on, Aleksandar, ne govori ništa da razuveri svog oca zato što, slušaj sad ovo, mislila sam da ću umreti, kaže da, otkako viđa tu ženu, izgleda opušteniji, da se promenio. Sve zna, kad ti kažem! Čak zna i njeno ime... Doti Dulitl. O, Žo! Mislim da ću umreti...

I ja ću umreti, pomisli Žozefina naslonivši se na stablo jednog drveta.

– Tako sam nesrećna, Žo! Šta će biti sa mnom?

– Možda je Aleksandar sve izmislio? – predložila je Žozefina hvatajući se za tu slamku.

– Izgledao je veoma siguran u sebe. Sve to je izgovorio tonom malog profesora, mirnim, nepristrasnim. Kao da je želeo da mi kaže: „Nije to ništa strašno, mama, nemoj da praviš dramu...” Čak je upotrebio jednu neobičnu reč, rekao mi je da je ta devojka bez sumnje „prolazna”. Fin je, zar ne? Rekao je to da mi udovolji.. Oh! Žo!

– Ma gde si ti?

– Na stanici Sent Pankras. Biću u Parizu za tri sata. Mogu li da dođem kod tebe?

– Moram da idem u kupovinu sa Ifigenijom...

– Ko ti je sad pa ta?

– Moja kućepaziteljka. Obećala sam joj da ću je voziti u kupovinu za proslavu...

– Ipak ću doći. Ne želim da budem sama.

– Htela sam da joj pomognem da pripremi proslavu... – pokušala je Žozefina, koja je obećala Ifigeniji da će joj pomoći.

– Nikad nisi tu za mene, brineš se o svima osim o meni!

Glas joj je drhtao, bila je na ivici suza:

– Gotova sam, propala, dobra samo za bacanje u đubre. Stara sam!

– Ma nisi! Prestani!

– Mogu li da dođem pravo kod tebe? Imam putnu torbu. Ne želim da ostanem sama. Ludim...

– U redu. Videćemo se kod kuće.

– Znaš, ne zaslužujem sve ovo. Oh, kad bi samo znala kako me je gledao! Njegove oči me nisu videle, bilo je strašno!

Žozefina je prekinula vezu, preneražena. „Ljude koji vas vole možete naterati da obore pogled, ali ljude koji vas žele ne možete. Volim te i želim te.” Poverovala je u to. Zgrabila je te reči ljubavi, napravila od njih zastavu u koju se umotala. *Ne znam ništa o meandrima ljubavi. Tako sam naivna. Tako glupava...* Noge je više nisu držale, sručila se na klupu.

Zatvorila je oči i izgovorila reči: „Doti Dulitl”. Ona je mlada, ona je lepa, nosi sitne minduše, ima razmak među zubima, zasmejava ga do ludila, nije ničija sestra, pleše rok i peva *Travijatu*, zna Šekspirove *Sonete* i *Kama sutru*. *Udaljila me je kao što se pomete uveli list. Skupiću se na tlu kao uveli list. Vratću se svom životu same žene. Znam da živim sama. Ili bolje rečeno, znam da preživim sama. Susedni jastuk ostaje hladan i gladak, krevet u koji se leže samo na jednu stranu, ostavljajući mesta onom drugom koji nikada ne dođe, koga ponekad čekamo oborenog i rukom poduprtog čela, a oko tog se čekanja koje postaje beskonačno obavijaju poznate i hladne ruke tuge.*

Sama, sama, sama. Više nema čak ni krajička sna koji bih pomilovala, delića filma koji bih pogledala. A ipak, sa kakvom sam se žestinom privila uz njega one božićne večeri! Moja bezazlenost devojčice kada me je poljubio i moji snovi o prvoj ljubavi koje sam mu nudila. Zbog njega sam se vraćala u detinjstvo. Bila sam spremna na sve. Da ga čekam, da žudim za njim izdaleka, da od njegove ljubavi ispijam samo reči nažvrljane na prvoj strani knjige. To bi bilo dovoljno da strpljivo čekam mesecima i godinama.

Osetila je dah na ruci i prestravljeno otvorila oči.

Crni pas ju je posmatrao glave nagnute na stranu.

– Di Geklen! – izgovorila je prepoznavši crnog psa lutalicu od prethodne večeri. – Šta ti radiš ovde?

Mlazić pljuvačke visio mu je iz njuške. Izgledao je kao da mu je žao što je vidi tako tužnu.

– Tužna sam, Di Geklen. Mnogo sam tužna...

Nagnuo je glavu na drugu stranu kao da želi da joj da znak da je sluša.

– Volim jednog čoveka i mislila sam da i on mene voli, ali sam se prevarila. To je moj problem, znaš, uvek verujem ljudima...

Izgledao je kao da razume i da čeka nastavak priče.

– Poljubili smo se jedne večeri, pravim poljupcem zaljubljenih, i proživeli smo... Nedelju dana lude ljubavi. Ništa nismo govorili jedno drugom, jedva da smo se i dodirivali, ali smo se proždirali pogledima. Bilo je to lepo, Di Geklen, bilo je to snažno, žestoko, bilo je prijatno... A onda, ne znam šta me je spopalo, zamolila sam ga da ode. I on je otišao.

Osmehnula mu se, pomilovala mu njušku.

– A sada plačem na klupi zato što sam upravo saznala da se viđa s drugom i to me boli, Di Geklen, mnogo me boli.

Protresao je glavu i mlaz pljuvačke se zalepio za dlaku na njegovom vratu. To je napravilo lepljivi končić koji se presijavao na suncu.

– Čudan si ti pas... I dalje nemaš gospodara?

Odmahnuo je glavom kao da želi da kaže: „Tako je, nemam gospodara.” I ostao je tako, glave ukočene u neobičnom položaju, sa lepljivim končićem od pljuvačke kao ogrlicom.